

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนระดับอุดมศึกษา โดยใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา
2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. รูปแบบการวิจัย การดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 28 คน ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว (ศท 344) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอนและจัดกิจกรรมได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ขั้นตอน และลักษณะของกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2.2 ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว (ศท 344) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสร้าง และจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

2.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสำรวจตามความต้องการของผู้เรียน แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองสอน แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 6 แผน (ภาคผนวก ก หน้า 78) ซึ่งการสอนแต่ละแผนจะมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม (Involvement Stage) การเรียนรู้จะเป็นกระบวนการที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อผู้เรียนขึ้น ถ้าผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในฐานะสมาชิกของกลุ่มในทุก ๆ ด้านทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม
2. ขั้นวิเคราะห์ (Analysis Stage) ผู้เรียนจะสามารถประเมินผลของการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนรู้จักตนเองได้ดีขึ้นโดยการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง
3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ (Generalization and Application Stage) ผู้เรียนสามารถสรุปหลักการ แนวคิดที่ตนค้นพบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในอนาคตได้ 2 กรณีคือ
 - 3.1 ประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพหรือพัฒนาการตนเอง (Self – Development) และสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เสริมสร้างสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น
 - 3.2 ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา (Problem – Solving) ที่จะเกิดขึ้น
4. ขั้นประเมินผล (Evaluation Stage) การประเมินผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ถือว่าผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินการเรียนรู้ของตนและกลุ่ม จากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ทั้งนี้หลังจากจบกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนยังได้เขียนบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปแบบของ Reflective Journal อีกด้วย

หลังจากการสร้างแผนการสอนเรียบร้อยแล้วจึงนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ดังมีรายนามในภาคผนวก ก หน้า 76) พิจารณาตรวจสอบด้านภาษา และแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ส่วนเนื้อหาในการสร้างแผนการสอนนั้น ได้จากการสำรวจความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อ และเนื้อหาที่จะเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว (ศท 344) (ดูรายละเอียดใน

ภาคผนวก ข หน้า 76) ซึ่งพบว่านักศึกษาต้องการเรียนในเรื่องต่อไปนี้เป็น การแนะนำตนเอง (Introduction) การนำเสนอ (Presentation) การสอบถาม/การให้ข้อมูล (Asking for & Giving Information) การสอบถาม/การบอกทิศทาง (Asking for & Telling Directions) การขอ/การให้ความช่วยเหลือ (Asking for & Offering Helps) การจองที่พัก (Booking) และการให้คำแนะนำ (Suggestion)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

3.2.1 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูด เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบบทดสอบนี้ได้กำหนดสถานการณ์ให้นักศึกษา แล้วให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 3 คนมาจับฉลากเลือกคำถามของกลุ่มตนเอง จากนั้นให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มสนทนากันตามสถานการณ์ที่ตนเองจับฉลากได้ โดยที่ผู้วิจัยจะให้คะแนนเป็นรายบุคคล เมื่อสร้างแบบทดสอบเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ดังมีรายนามในภาคผนวก ก หน้า 76) พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

ส่วนเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา นั้น ผู้วิจัยปรับมาจากเกณฑ์การประเมินแบบ The Schulz Communicative Competence Scale, The Bartz Scale และ The Foreign Service Institute Scale ซึ่งวัดทักษะในการพูด 6 ด้านคือ สำเนียง ความคล่องในการพูด ไวยากรณ์ การใช้คำศัพท์ เนื้อหาและปฏิสัมพันธ์ โดยที่มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน ผู้วิจัยปรับเกณฑ์ประเมินให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและผ่านการตรวจสอบจาก คณะอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้เรียนจะต้องได้คะแนนร้อยละ 60 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของผู้เรียน ในบทเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว (สท 344)

ตาราง 1 แบบประเมินวัดความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ

คะแนน	สำเนียง	คะแนน	ไวยากรณ์	คะแนน	เนื้อหา
5	ออกเสียงเหมือนเจ้าของภาษา ไม่มีสำเนียงไทยเลย	5	ไม่มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์เลยสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน	5	ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาพูดทั้งหมด
4	ออกเสียงไม่ผิดเด่นชัด แต่ยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา			4	ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาพูดเป็นส่วนมาก
3	สำเนียงยังเป็นไทยอยู่บ้าง และออกเสียงผิดบางครั้ง แต่ยังสามารถเข้าใจได้	4	มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย แต่ไม่ทำให้การสื่อสารเปลี่ยนความหมาย	3	ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาพูดพอสมควร
2	สำเนียงยังเป็นไทย ทำให้ต้องตั้งใจฟัง และการออกเสียงผิดบางครั้งทำให้เข้าใจผิดด้านไวยากรณ์และคำศัพท์	3	มีการใช้ไวยากรณ์แบบง่ายๆ และมีข้อผิดพลาดที่ทำให้เข้าใจผิดบ้าง แต่ไม่ทำให้การสื่อสารเปลี่ยนความหมาย	2	ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาพูดบ้าง
1	ออกเสียงผิดมากบ่อยครั้ง และลงเสียงหนักผิดที่ทำให้เข้าใจยากต้องพูดบ่อย ๆ ผู้ฟังจึงจะเข้าใจ	2	มีการใช้ไวยากรณ์แบบง่ายๆ และมีข้อผิดพลาดที่ทำให้เข้าใจผิดบ้าง ซึ่งไม่ทำให้การสื่อสารเปลี่ยนความหมาย	1	ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาพูดน้อยมาก
		1	ใช้ไวยากรณ์ผิดมาก ๆ จนสื่อความหมายไม่ได้		
คะแนน	ปฏิสัมพันธ์	คะแนน	การใช้คำศัพท์	คะแนน	ความคล่องในการพูด
5	มีปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นธรรมชาติ บทสนทนาใช้คำอุทาน การใช้คำตามที่สมจริง ใช้ภาษาด้วยความเร็วต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	5	มีวงศัพท์กว้างและในเรื่องต่างๆ กันสามารถใช้ศัพท์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำและอย่างเหมาะสมในทุกเรื่อง	5	พูดทุกเรื่องได้คล่องและราบเรียบเหมือนเจ้าของภาษา
4	มีปฏิสัมพันธ์สนทนาตอบเป็นธรรมชาติ มีการออกอุทานและสอดคล้องกับบทพูดได้เร็วเหมาะสมกับบท	4	มีที่ติดศัพท์น้อยมาก ที่มักเป็นเรื่องเฉพาะด้านการพูดแทบจะไม่ต้องใช้คำศัพท์ได้ดีพอในเรื่องทั่ว ๆ ไป แต่บางครั้งจำเป็นต้องกล่าวใหม่เพื่อให้ได้ใจความที่ประสงค์	4	พูดได้อย่างสบายและราบรื่น แต่ยังไม่เจ้าของภาษาเมื่อพิจารณาจากความเร็วและความสม่ำเสมอของการพูด
3	ใช้ภาษาตามบทที่เขียนไว้ล่วงหน้า และการสนทนาไม่ค่อยสมจริง ไม่มีการออกอุทาน การใช้ภาษาอาจไม่เหมาะสม	3	ใช้คำศัพท์ได้ดีพอสำหรับการพูดเรื่องพื้นๆ เท่านั้น คำศัพท์ที่จะใช้สื่อสารทำให้พูดเรื่องทั่วไปในชีวิตประจำวันแทบไม่ได้	3	มีความคล่องในการพูดเป็นบางครั้งคราว มีตะกุกตะกักบ้าง เพราะพูดประโยคใหม่และต้องจัดเรียงคำ
2	พูดได้ช้า ต้องอาศัยบทช่วย ใช้ภาษาผิดจนทำให้สื่อสารไม่ได้ใจความ	2		2	พูดช้าและพูดตะกุกตะกัก บางประโยคไม่สมบูรณ์
1	พูดหยุดเป็นช่วง ๆ และนาน ๆ ภาษาใช้ผิดมากจนสื่อสารไม่ได้	1		1	พูดช้ามากและติดตะกุกตะกัก ยกเว้นประโยคสั้น ๆ หรือประโยคที่ใช้บ่อยและท่องจำเอาไว้

3.2.2 แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับมาจากแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ สมหวัง คันทรธ (2529, หน้า 108 – 111) โดยแบบสอบถามทั้งหมดมี 24 ข้อ เป็นการถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้สึก การกระทำบางอย่าง และการปฏิบัติงานทางด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ดังมีรายนามในภาคผนวก ก หน้า 76) พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นกลับมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของการใช้ภาษา หลังจากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ในที่นี้ผู้วิจัยใช้มาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงมาก จริงครึ่งหนึ่ง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 2 แบบดังนี้

แบบที่ 1 ข้อความในเชิงบวก (Positive) หมายถึงข้อความแสดงถึงลักษณะของการมีความเชื่อมั่นในตนเอง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริงมาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงครึ่งหนึ่ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

แบบที่ 2 ข้อความในเชิงลบ (Negative) หมายถึง ข้อความแสดงถึงลักษณะของการไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริงมาก	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงครึ่งหนึ่ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

4. รูปแบบการวิจัย การดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในห้องเรียน โดยสอนด้วยกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

วัดความสามารถทางการพูด	-	X	Posttest
วัดความเชื่อมั่นในตนเอง	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

X	หมายถึง	บทเรียนที่ใช้กิจกรรม กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
Posttest	หมายถึง	การวัดความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
T ₁	หมายถึง	การทำแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองก่อนเรียน โดยใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
T ₂	หมายถึง	การทำแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ใช้แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการทดลอง โดยใช้เวลาทั้งหมด 45 นาที
2. เตรียมการก่อนการสอน โดยปฐมนิเทศเกี่ยวกับกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ หน้าที่ของภาษา (Language Functions) และรูปแบบภาษา (Language Forms)
3. แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อยละความสามารถ โดยนำคะแนนจากการสอบสัมภาษณ์มาจัดอันดับจากมากไปหาน้อย จากนั้นจึงแบ่งกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยนักศึกษาที่มีคะแนนสูง นักศึกษาที่มีคะแนนปานกลาง และนักศึกษาที่มีคะแนนต่ำ

4. ดำเนินการสอนกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แผนการสอนกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม สัมพันธ์ จำนวน 6 แผน แผนละ 4 คาบ 4 แผน แผนละ 3 คาบ 1 แผน และแผนละ 1 คาบ 1 แผน คาบละ 60 นาที รวม 20 คาบ

5. ทดสอบความสามารถทางการพูดของกลุ่มเป้าหมาย หลังจากดำเนินการสอนครบ ทั้ง 6 แผน โดยใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. วัดความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มเป้าหมาย หลังเรียนโดยใช้แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองชุดเดียวกันกับก่อนเรียน

7. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำคะแนนความสามารถทางการพูดมาหาค่าร้อยละ และกำหนดการผ่านเกณฑ์ประเมินความสามารถทางการพูดไว้ที่คะแนน ร้อยละ 60 ส่วนความเชื่อมั่นในตนเอง นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วจึงนำผลการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน